Mikrokvalifikāciju iekļaušana Latvijas augstākās izglītības iestāžu izglītības piedāvājumā

Agnese Dāvidsone

Vidzemes Augstskolas rektore

2026. gada 26. novembrī

VIDZEMES AUGSTSKOLA

MIKRO KVALIFIKĀCIJAS

www.mikroapliecinajumi.lv

Izglītības un zinātnes ministrija

Līdzfinansē Eiropas Savienība

Tehnoloģiju attīstība maina prasmju pieprasījumu

39 %

Aptaujātie darba devēji prognozē, ka līdz 2030. gadam mainīsies 39 % darbinieku pamatprasmju.

(World Economic Forum, 2025, 32. lpp.)

Mikrokvalifikāciju loma

Īsas, mērķētas mācības palīdz apgūt darba tirgū vajadzīgās prasmes. Mikroapliecinājums fiksē novērtētos mācīšanās rezultātus.

(Eiropas Savienības Padome, 2022, 5. punkta a) apakšpunkts)

Prasmju pilnveide

upskilling

Pilnveido esošās prasmes, lai strādātu efektīvāk savā profesijā.

Piemērs. Grāmatvedis apgūst datu analīzi, lai automatizētu pārskatu sagatavošanu.

Pārkvalifikācija

reskilling

Apgūst jaunas prasmes, lai pārietu citā amatā vai nozarē.

Piemērs. Ražošanas darbinieks apgūst iekārtu apkopi, lai pārietu tehniķa amatā.

VIDZEMES AUGSTSKOLA

MIKRO KVALIFIKĀCIJAS

Izglītības un zinātnes ministrija

Augstskola, kurā atgriezties visa mūža garumā

Mikrokvalifikācijas papildina pilna apjoma studijas ar īsām, akadēmiski pamatotām mācībām, kuru rezultātus vērtē pēc skaidriem kritērijiem.

1

Kad cilvēks atgriežas augstskolā?

Kad jāapgūst jaunas prasmes darbam, jāuzņemas citi pienākumi vai jāmaina profesija.

2

Kas ir mikrokvalifikācija?

Nelielā mācību apjomā sasniegtu un novērtētu rezultātu kopums. Moduli var apgūt atsevišķi un tā rezultātus var ieskaitīt studijās.

3

Kam paveras jaunas iespējas?

Absolventiem, strādājošajiem, karjeras mainītājiem un reģionu iedzīvotājiem, kuriem vajadzīgas īsākas un elastīgākas mācības.

Ieguvums augstskolai

Īsās programmas paplašina izglītības pieejamību un ļauj pārbaudīt jaunu studiju saturu kopā ar absolventiem un darba devējiem.

VIDZEMES AUGSTSKOLA

MIKRO KVALIFIKĀCIJAS

Izglītības un zinātnes ministrija

Eiropas Savienības Padome (2022), 4.–5. un 11. punkts, II pielikums

Mikrokvalifikāciju izmēģinājumprojekts Latvijā

2024–2027

Izglītības un zinātnes ministrijas un Vidzemes Augstskolas sadarbība

Projekta mērķis

Praksē pārbaudīt, kā augstskolas un koledžas var piedāvāt īsas profesionālās pilnveides programmas, kas atbilst darba tirgus vajadzībām un ļauj novērtēt apgūtās prasmes.

Pamats mikrokvalifikāciju ilgtermiņa piedāvājumam Latvijā

Izstrādā un īsteno

Augstskolas un koledžas kopā ar darba devējiem veido programmas 5.–7. profesionālās kvalifikācijas līmenī.

Koordinē un atbalsta

Vidzemes Augstskola un IZM organizē dalībnieku atlasi. ViA sniedz metodisko atbalstu un apkopo pieredzi.

Izvērtē un iesaka

Dalībnieku un darba devēju pieredze palīdz izstrādāt vadlīnijas un priekšlikumus rezultātu atzīšanai un regulējuma pilnveidei.

VIDZEMES AUGSTSKOLA

MIKRO KVALIFIKĀCIJAS

Izglītības un zinātnes ministrija

www.mikroapliecinajumi.lv

Avots · IZM un Vidzemes Augstskolas sadarbības līgums Nr. 2-2e/24/461

Izmēģinājumprojekta pamatā ir plaša sadarbība

Kopīgi nosakot, kādas prasmes cilvēkiem vajadzīgas, augstskolas, darba devēji un publiskā sektora partneri var veidot un regulāri atjaunot mikrokvalifikāciju piedāvājumu.

- Augstskolas un koledžas
- Izglītotāji un izglītojamie
- Darba devēji un sadarbības partneri
- Izglītības un zinātnes ministrija (IZM)
- Politikas veidotāji un eksperti

Ko sadarbība ļauj panākt?

- Elastīgākas mācības jaunām mērķgrupām
- Ātra vajadzīgo prasmju apguve ar apliecinājumu
- Ātrāka reakcija uz pārmaiņām darba tirgū
- Plašākas sociālās iekļaušanas iespējas
- Skaidrāki nosacījumi rezultātu atzīšanai studijās

VIDZEMES AUGSTSKOLA

MIKRO KVALIFIKĀCIJAS

Izglītības un zinātnes ministrija

www.mikroapliecinajumi.lv

2024. gada (novembra, decembra) rezultāti

Mikrokvalifikāciju izmēģinājumprojekts valsts lietišķo zinātņu augstskolās, valsts lietišķo zinātņu universitātēs, mākslu un kultūras universitātēs un valsts un valsts augstskolu dibinātās koledžās – tā koordinēšana un rezultātu izvērtēšana

Projekta periods · 2024.–2027. gads

1 Pētījums par regulējumu un atzīšanu

Sagatavots pētījums par Latvijas normatīvajiem aktiem un studiju rezultātu atzīšanas praksi augstskolās mikroapliecinājumu ieviešanas kontekstā.

2 Kartējums pret ES principiem

Salīdzināta Latvijas prakse ar ES principiem mikroapliecinājumu izstrādei un izsniegšanai.

3 Ārvalstu pieredzes analīze

Analizēti ārvalstu piemēri par mikroapliecinājumu definēšanu.

4 Konkursa nolikuma koncepts

Izstrādāts nolikuma koncepts ar kritērijiem augstskolu un koledžu atlasei dalībai izmēģinājumprojektā.

5 Izveidota Konsultatīvā padome

Pārstāvji no AIC, IZM, Latvijas Darba devēju konfederācijas, LU, Rektoru padomes, RTU un Veselības ministrijas.

VIDZEMES AUGSTSKOLA

MIKRO KVALIFIKĀCIJAS

Izglītības un zinātnes ministrija

6 Vietne www.mikroapliecinajumi.lv

AII pārstāvju redzējums par mikrokvalifikāciju ieguvumiem Latvijā

(fokusgrupu intervijas 2024.gada decembrī)

Plašāks programmu piedāvājums

Augstskolas un koledžas var piedāvāt vairāk kvalitatīvu, pieprasītu programmu.

Darba tirgum aktuāls saturs

Pieaugušo izglītības piedāvājumā var iekļaut nozarēs aktuālus tematus.

Atbilde uz pieprasījumu

Darba devēji un strādājošie interesējas par īsām, aktuālām programmām.

Pieejamāka profesionālā pilnveide

Strādājošie var īsā laikā apgūt konkrētas prasmes, arī tiešsaistē un ārpus darba laika.

Elastīgāki mācību ceļi

Īsie moduļi ļauj mācīties pa posmiem un veicina apgūtā atzīšanu studijās un darbā.

Starptautiskas atzīšanas iespējas

Dalību Eiropas iniciatīvās var veicināt, piemēram, izmantojot Europass.

VIDZEMES AUGSTSKOLA

MIKRO KVALIFIKĀCIJAS

Izglītības un zinātnes ministrija

2025. gada rezultāti

Mikrokvalifikāciju izmēģinājumprojekts – 2 konkursa kārtas

10

augstākās izglītības iestādes

20

izstrādātas un testētas profesionālās pilnveides programmas (PPP)

377

izsniegtas apliecības

Vadlīnijas un metodika

Sagatavota metodika un vadlīnijas PPP īstenošanai un izstrādātas projekta komunikācijas vadlīnijas.

Vairāk nekā 15 atbalsta pasākumu

Docētāji un koordinatori saņēma konsultācijas par programmu īstenošanu un mācīšanās rezultātu vērtēšanu.

Pieredzes apmaiņa

Semināros iesaistījās Latvijas Darba devēju konfederācija un eksperti no Īrijas, Igaunijas un Nīderlandes.

VIDZEMES AUGSTSKOLA

MIKRO KVALIFIKĀCIJAS

Izglītības un zinātnes ministrija

Programmu piemēri 2025. gadā

Mikrokvalifikāciju izmēģinājumprojekta profesionālās pilnveides programmas · 2025

Latvijas Kultūras akadēmija

Kultūras centra darba organizēšana 3 ECTS

Kultūras centru darbiniekiem

Pasākumu plānošana, amatiermākslas organizēšana un kultūras centra vadība.

43 izsniegtas apliecības

LBTU Malnavas koledža

Precīzās tehnoloģijas lauksaimniecībā 3 ECTS

Lauksaimniecības speciālistiem

Dronu, GPS un sensoru izmantošana un saimniecības datu analīze.

11 izsniegtas apliecības

Vidzemes Augstskola

Robotikas inženierija

3 ECTS

Pedagogiem

Robotu izstrāde no 3D modelēšanas līdz elektronikas montāžai un Arduino programmēšanai.

22 izsniegtas apliecības

VIDZEMES AUGSTSKOLA

MIKRO KVALIFIKĀCIJAS

Izglītības un zinātnes ministrija

3 ECTS - 493 EUR par absolventu

2026. gada rezultāti

Mikrokvalifikāciju izmēģinājumprojekts – 2 konkursa kārtas

13

augstākās izglītības iestādes

38

izstrādātas un tiek testētas PPP

~500

plānotas apliecības

Noslēgts sadarbības līgums ar VIAA par STARS platformas pielāgošanu un lietošanu.

Realizētas mācības

Starptautiskā prakse un citu valstu pieredze

Baiba Ramiņa, AIC valdes priekšsēdētāja

Praktiski ieteikumi mācīšanās rezultātu formulēšanai

Dr. paed. Sanita Baranova

Kvalitātes nodrošināšana studijās un mikrokvalifikācijās

Jolanta Silka, AIKA vadītāja

VIDZEMES AUGSTSKOLA

MIKRO KVALIFIKĀCIJAS

Izglītības un zinātnes ministrija

Programmu piemēri 2026. gadā

Mikrokvalifikāciju izmēģinājumprojekta izglītības programmas

Rīgas Būvniecības koledža

BIM būvlaukumā

4 ECTS
5. profesionālās kvalifikācijas līmenis

Pieteikumā paredzēti 20 absolventi

Daugavpils Universitāte

Ilgtspējīgas atkritumu apsaimniekošanas konsultants

3 ECTS
6. profesionālās kvalifikācijas līmenis

Pieteikumā paredzēti 15 absolventi

LU Rīgas 1. medicīnas koledža

Bērnu infekcijas slimību atpazīšana un rīcības taktika

1 ECTS
5. profesionālās kvalifikācijas līmenis

Pieteikumā paredzēti 12 absolventi

VIDZEMES AUGSTSKOLA

MIKRO KVALIFIKĀCIJAS

Izglītības un zinātnes ministrija

1 ECTS = 1643 EUR

Darba devēja uzticēšanos veido jau programmas izstrādē

Trīs uzticēšanās pamati

Absolventi un partneri
Darba devējs pats ir studējis iestādē vai jau sadarbojas ar to.

Redzami rezultāti
Darba devējs redz, kā mācības uzlabo darbinieku prasmes.

Kopīga izstrāde
Darba devēji piedalās satura izveidē un kvalitātes izvērtēšanā.

Ko darba devēji sagaida

- Konkrētas prasmes, piemēram, darba tiesībās, datu analīzē un MI rīku lietošanā.
- Ārēju kvalitātes novērtējumu līdzās augstskolas apliecinājumam.
- Profesionālo papildizglītību speciālistiem līdzās akadēmiskajam grādam.

Cedefop norāda, ka darba devēji Eiropā biežāk uzticas akreditētām programmām, bet novērtē arī citus piedāvājumus, ja tajos skaidri apliecinātas konkrētas prasmes.

Reglamentētās profesijas

Ja profesionālo pilnveidi nosaka tiesību akti, piemēram, veselības aprūpē un izglītībā, pieprasījums saglabājas stabils.

VIDZEMES AUGSTSKOLA

MIKRO KVALIFIKĀCIJAS

Izglītības un zinātnes ministrija

Cedefop. (2022). *Microcredentials for labour market education and training: First look at mapping microcredentials in European labour-market-related education, training and learning: Take-up, characteristics and functions* (Cedefop Research Paper No. 87). Publications Office of the European Union.

Ar darba devējiem kopīgi veidotas programmas

ViA programmas · katra 3 ECTS · Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūras (EKI) 6. līmenis

Robotikas inženierija

Partneri · «Latvijas Finieris», Preiļu izglītības pārvalde un skolas.

Pedagogiem, kuri māca STEM un īsteno projektos balstītas mācības.

Klienta vajadzības un darījuma struktūra

Partneris · Latvijas Nekustamo īpašumu darījumu asociācija (LANĪDA).

Vienošanās par biedru mācībām līdz 24 ECTS. Katru 3 ECTS moduli sasaista ar ViA studiju kursu.

Profesionālā komunikācija

Partneri · Valmieras un Siguldas pašvaldības.

Programma paredzēta pašvaldību darbiniekiem.

Ko dalībnieki novērtēja

Nozares praktiķus, reālus piemērus un savstarpēju pieredzes apmaiņu.

Ko pilnveidot

Vairāk klātienes nodarbību un savlaicīgāka saziņa ar dalībniekiem.

Īrijas pieredze · darba situācijas vērtēšanā

TU Dublin ar «SuperValu» un vietējiem uzņēmējdarbības birojiem pilnveidoja 15 ECTS programmu pārtikas uzņēmējiem. Augstskola papildināja saturu ar pārtikas drošību, un prasmes vērtēja ar reālām darba situācijām pietuvinātiem uzdevumiem.

(Irish Universities Association, 2026)

VIDZEMES AUGSTSKOLA

MIKRO KVALIFIKĀCIJAS

Izglītības un zinātnes ministrija

Irish Universities Association. (2026). Scaling skills, shaping futures: The strategic impact of MicroCreds in Ireland. https://www.iua.ie/wp-content/uploads/2026/02/Micro-Creds-Final-Report_.pdf

No definīcijas līdz mikrokvalifikāciju sistēmai

Izmēģinājumprojekta priekšlikums Latvijai un Eiropas pieeja

ES Padomes ieteikumā (ES Padome, 2022)

Mikroapliecinājums

Ieraksts par neliela apjoma mācībās sasniegtiem rezultātiem, kas novērtēti pēc skaidriem kritērijiem.

Latvijas izmēģinājumprojekta priekšlikumā

Mikrokvalifikācija

Mācīšanās rezultātu kopums ar noteiktu LKI līmeni un ECTS apjomu. Ierosināts terminu iekļaut Augstskolu likumā un saglabāt esošos izglītības dokumentu veidus.

Termins «mikrokvalifikācija» minēts arī Horvātijas, Igaunijas, Īrijas un Itālijas atbildēs par dažādiem izglītības sektoriem.

Kas vajadzīgs sistēmiskai pieejai?

Vienots apraksts

Norādīt mācīšanās rezultātus, kvalifikācijas līmeni, ECTS apjomu un vērtēšanas veidu.

Kvalitāte un atbildība

Noteikt, kas izstrādā, vērtē un izsniedz apliecinājumus, un piemērot kopīgas kvalitātes prasības.

Digitāla pārbaudāmība

Izveidot vienotu reģistru un nodrošināt pārbaudāmus, ērti kopīgojamus apliecinājumus.

Atzīšana un uzkrāšana

Noteikt, kā rezultātus var atzīt studijās un kā vairākas vienības var savienot.

VIDZEMES AUGSTSKOLA

MIKRO KVALIFIKĀCIJAS

Izglītības un zinātnes ministrija

Mikroapliecinājums – Šāds nosaukums var radīt priekšstatu par jaunu dokumenta veidu. Latvijas tiesību aktos jau ir definētas apliecības un diplomi.

Priekšlikumi vienkāršai mikrokvalifikāciju sistēmai

Izmēģinājumprojekta atziņas Latvijas augstākajai izglītībai

Atbildības sadalījums

Valsts nosaka ietvaru un kvalitātes prasības. Augstskolas un koledžas veido programmas un izsniedz apliecinājumus.

Vienots reģistrs un katalogs

Katalogā atrod programmas. Reģistrs ļauj pārbaudīt izsniegtos apliecinājumus.

Plašāks piedāvājums · 3–30 ECTS

Ierosinātais apjoms profesionālajai pilnveidei, kurā var iekļaut studiju programmu daļas un jaunu saturu.

Mācīšanās rezultātu atzīšana

Noteikt, ko var ieskaitīt studiju programmā. Pilnas kvalifikācijas ieguvei saglabāt gala pārbaudījumu.

Kvalitātes nodrošināšana

Iesaistīt darba devējus satura izstrādē. Kvalitātes prasības sasaistīt ar institucionālo akreditāciju.

Trīs finansējuma avoti

Valsts, darba devējs un izglītojamais. Ierosināts paplašināt nodokļu atvieglojumus darba devējiem.

Ieviešanas secība

1. **Vienoties par aprakstu**
2. **Izmēģināt atzīšanu un pārbaudi**
3. **Izvērtēt datus un pilnveidot**

Profesionālajā izglītībā jau ir elastīgi risinājumi

Jau izsniedz moduļu apliecības, valsts atzītas profesionālās pilnveides apliecības un apliecības par profesionālās kvalifikācijas daļas apguvi. Pilotprojekta diskusijā ieteikts izmantot šos dokumentus.

VIDZEMES AUGSTSKOLA

MIKRO KVALIFIKĀCIJAS

Izglītības un zinātnes ministrija

ES Padome (2022), I–II pielikums
Profesionālās izglītības likums (1999) · MK noteikumi Nr. 306 (2026)

Paldies!

Agnese Dāvidsone

Vidzemes Augstskolas rektore

2026. gada 26. novembrī

VIDZEMES AUGSTSKOLA

MIKRO KVALIFIKĀCIJAS

Izglītības un zinātnes ministrija

www.mikroapliecinajumi.lv